

DOI: <http://doi.org/10.32750/2024-0122>

УДК 336.6:658.1

JEL Classification: G30, O20

Нечипоренко Аліна Володимирівна

кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка,

Київ, Україна

ORCID ID: 0000-0003-2494-1465

e-mail: a.nechyporenko@kubg.edu.ua

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО ПРОГНОЗУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню особливостей фінансового прогнозування на підприємстві в контексті сучасних трансформацій. Визначено, що ефективне фінансове прогнозування стає ключовим інструментом для прийняття обґрунтованих стратегічних рішень. Розглянуто сутність фінансового прогнозування та його місце в системі управління підприємством, а також визначено завдання і етапи фінансового прогнозування на підприємстві. Охарактеризовано основні методи фінансового прогнозування й зазначено, що особливе місце належить комбінованим методам прогнозування. Висвітлено функції фінансового прогнозування в контексті стратегічного управління підприємством. Особлива увага приділена інтеграції фінансового прогнозування з іншими елементами стратегічного управління, такими як стратегічне планування, бюджетування та управління ризиками. Досліджено роль сучасних інформаційних технологій та можливості їх використання у процесі фінансового прогнозування на підприємстві для підвищення його ефективності. У статті також висвітлено питання адаптації системи фінансового прогнозування до змін економічного середовища та практичні аспекти щодо впровадження ефективної системи прогнозування на підприємстві. Розглянуто вплив фінансових прогнозів на прийняття стратегічних рішень, зокрема на оцінку альтернативних стратегій розвитку та визначення ключових показників ефективності. Зазначено, що підприємства, які активно використовують фінансове прогнозування в процесі стратегічного управління, демонструють більшу гнучкість у реагуванні на зміни ринкового середовища. На основі проведеного дослідження сформульовано рекомендації щодо вдосконалення фінансового прогнозування на підприємстві в контексті сучасних трансформацій.

Ключові слова: фінансове прогнозування; підприємство; управління; фінансове планування; бюджетування; фінансова стратегія; управління ризиками; інформаційні технології.

ВСТУП

Постановка проблеми. У сучасних умовах економічної нестабільності та динамічних змін бізнес-середовища, ефективне стратегічне управління підприємством стає важливим чинником забезпечення успішної його діяльності та подальшого розвитку. Ключовим елементом цього процесу є фінансове прогнозування, яке забезпечує інформаційну основу для прийняття управлінських рішень. Однак, незважаючи на важливість фінансового прогнозування, багато підприємств стикаються з суттєвими проблемами при його впровадженні та використанні в системі управління підприємством з огляду на сучасні трансформаційні процеси.

Актуальність теми дослідження зумовлена стрімкими змінами в глобальному економічному середовищі, які вимагають від підприємств адаптації та вдосконалення методів фінансового планування та прогнозування. В умовах зростаючої невизначеності, цифровізації економіки та посилення конкуренції, ефективне фінансове прогнозування стає важливим інструментом забезпечення стабільності та розвитку підприємства. Воно дозволяє своєчасно виявляти потенційні ризики та можливості, оптимізувати розподіл ресурсів та приймати обґрунтовані управлінські рішення. Відповідно поглиблене дослідження особливостей фінансового прогнозування на підприємстві дозволить

підприємствам підвищити якість прийняття управлінських рішень, покращити фінансові результати та зміцнити свої конкурентні позиції на ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика фінансового планування та прогнозування на підприємстві знаходить своє відображення у наукових працях таких дослідників, як: Гайбура Ю.А., Гнатенко Є.П., Гнатєва Т.М., Загнітко Л.А., Кужелев М.О., Рудика В.І., Фурса В.А., Юнацький М.О. та ін. Однак сучасні умови господарювання зумовлюють необхідність дослідження особливостей фінансового прогнозування та розробки практичних рекомендацій для підприємств.

Мета статті — дослідження особливостей фінансового прогнозування на підприємстві і розробка пропозицій щодо його вдосконалення в умовах сучасних трансформацій.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

В системі стратегічного управління підприємством важливе місце займає фінансове планування та прогнозування, результати яких знаходять своє відображення в обґрунтуванні фінансових показників, прийнятті управлінських рішень тощо. Необхідність фінансового планування обумовлена тим, що успішне функціонування та розвиток підприємства є неможливим без наявності відповідних резервів фінансових ресурсів. Виникає потреба у прогнозуванні руху грошових потоків, плануванні надходження ресурсів, їх найбільш доцільному розподілі [1, с. 70]. У процесі фінансового прогнозування передбачається розроблення прогнозів, які охоплюють різні сторони фінансово-господарської діяльності підприємства. Крім того, фінансове прогнозування є тим елементом, що об'єднує фінансовий аналіз поточного стану підприємства й процес розробки його фінансової стратегії. Так, на основі прогнозних показників прибутковості, платоспроможності, ліквідності, раціонального розміщення обігових коштів можливе формування подальшої стратегії розвитку підприємства [2, с. 968].

Прогноз — це висновок про наступний розвиток дій, тобто результат спроби скласти передбачення про майбутнє. Прогнозування визначається як наукове передбачення майбутнього стану економічної системи з урахуванням досвіду минулого і сучасного. Економічні прогнози виявляють конкретний вид основних закономірностей перспективного розвитку і можуть стати базою для визначення головних напрямів тривалої економічної політики [3, с. 312].

Прогнозування вважається спорідненим плануванню, однак має більш загальний інформаційний характер. Якщо головна функція планування полягає в організації цілісного функціонування певного явища чи об'єкта, то функція прогнозування — у зниженні невизначеності майбутнього, тобто розрахунку ймовірних меж розвитку подій на основі певних поведінкових залежностей в минулому чи теперішньому [4], [5].

Причинно-наслідковий характер прогнозування проявляється в тому, що, з одного боку, прогнозування ідентифікує конкретну економічну ситуацію, в якій можуть досягатися окреслені планом цілі, з іншого боку, показує, які наслідки може мати управлінське рішення [5].

Фінансове прогнозування — це процес розробки і складання прогнозів, тобто науково обґрунтованих гіпотез про імовірний майбутній стан, характеристику та зміни економічної системи і економічних об'єктів.

Фінансове прогнозування на мікрорівні можна трактувати як дослідження та розробка ймовірних шляхів розвитку фінансів підприємства, альтернатив реалізації фінансових стратегій, які забезпечують стабільне фінансове становище підприємства в майбутньому [6, с. 81].

Для забезпечення ефективної та результативної фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання в контексті сучасних трансформацій менеджменту підприємства слід не лише здійснювати оцінку поточного фінансово-економічного стану, але й прогнозувати майбутні його зміни з урахуванням факторів внутрішнього і зовнішнього середовища.

Основні завдання фінансового прогнозування полягають у наступному [7, с. 86]:

- визначення передбачуваного обсягу фінансових ресурсів на період який прогнозується;
- пошук джерел їх формування та напрямів найбільш ефективного використання на основі аналізу тенденцій і з урахуванням факторів впливу;
- оцінка економічних та фінансових перспектив і передбачуваного фінансового стану підприємства на період, який прогнозується залежно від основних можливих варіантів його фінансово-господарської діяльності;
- формування на цій основі обґрунтованих висновків і рекомендацій щодо вибору раціональної фінансової стратегії і тактики дій менеджменту підприємства, які забезпечують підприємству фінансову стійкість та конкурентоспроможність.

Результативність фінансового прогнозування на підприємстві певною мірою залежить від дотримання чіткої послідовності всіх його етапів (рис. 1).

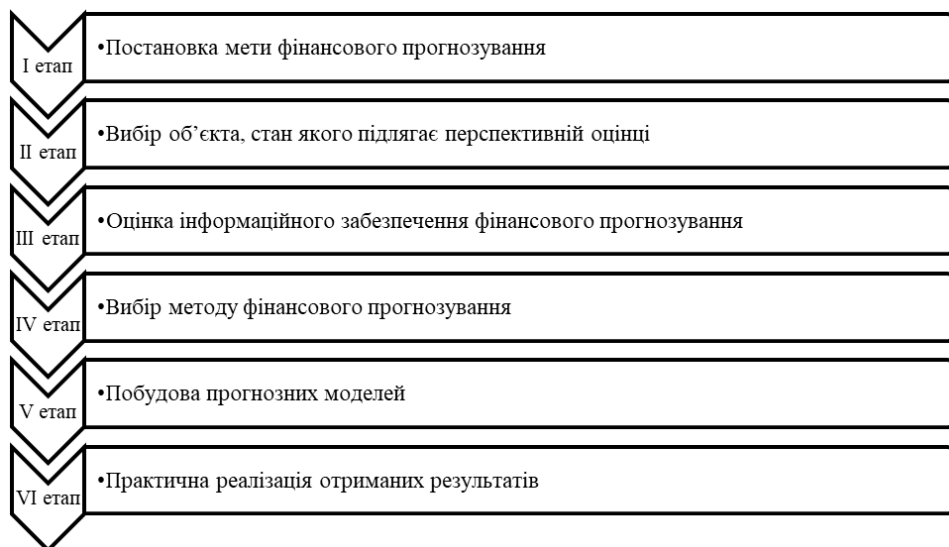

Рис. 1. Етапи фінансового прогнозування на підприємстві
Джерело: створено автором на основі [5].

Важливим етапом є вибір методу фінансового прогнозування. На практиці в системі корпоративного управління класифікація методів прогнозування дозволяє під час розроблення управлінських рішень [3], [8]:

- забезпечити достовірність прогнозу;
- мінімізувати затрати часу та ресурсів на вибір й обґрунтування методу прогнозування;
- відкриває можливості прогнозування за аналогією.

При фінансовому прогнозуванні на підприємстві застосовуються різні методи, які використовують як якісне прогнозування, так і кількісне прогнозування. Спеціальні методи та прийоми фінансового прогнозування прийнято поділяти на такі групи [5]:

- методи експертних оцінок (передбачають багатоступеневе опитування експертів за спеціальними схемами та подальшу обробку отриманих результатів за допомогою інструментарію економічної статистики (метод Дельфі, метод комісії, метод віднесеної оцінки, метод прогнозованого графа));
- методи екстраполяції (передбачають поширення на майбутнє тенденцій, що склалися в ретроспективі);
- методи економіко-математичного моделювання (базуються на побудові моделей, які з певною ймовірністю описують динаміку фінансових показників залежно від факторів, що впливають на фінансові процеси).

Особливе місце в класифікації методів фінансового прогнозування мають комбіновані методи, що поєднують в собі різні інші методи. Наприклад, колективні експертні оцінки і методи моделювання або статистичні й опитування експертів тощо.

Фінансове прогнозування дозволяє оцінити майбутні фінансові потреби підприємства, визначити потенційні джерела фінансування та оцінити їх доступність. Це, в свою чергу, уможливило б заздалегідь виявити фінансові труднощі та розробити заходи щодо їх запобігання або ж мінімізації негативних наслідків.

У контексті стратегічного управління підприємством фінансове прогнозування виконує такі важливі функції:

- інформаційна функція, яка забезпечує керівництво підприємства даними про майбутній фінансовий стан, що є основою для прийняття управлінських рішень;
- аналітична функція, що дозволяє оцінити фінансові наслідки різних стратегічних альтернатив, що розглядаються менеджментом підприємства;
- координаційна функція, яка забезпечує узгодження фінансових аспектів діяльності різних підрозділів підприємства в рамках загальної стратегії;
- контрольна функція створює базу для оцінки ефективності реалізації стратегії через порівняння фактичних результатів з прогнозованими.

Ефективність фінансового прогнозування в системі стратегічного управління підприємством значною мірою залежить від його інтеграції з іншими елементами, такими як стратегічне планування, бюджетування та управління ризиками (рис. 2).

Рис. 2. Взаємозв'язок фінансового прогнозування та елементів стратегічного управління

Джерело: створено автором.

Так, фінансове прогнозування тісно пов'язане з процесом стратегічного планування. Фінансові прогнози дозволяють оцінити фінансову реалістичність різних стратегічних альтернатив та вибрати найбільш оптимальну стратегію розвитку підприємства. Приміром, інтеграція фінансового прогнозування із стратегічним плануванням інвестиційної діяльності дозволяє оцінити фінансові наслідки різних інвестиційних проєктів та їх вплив на загальний фінансовий стан підприємства [9]. Це дає можливість обрати оптимальний портфель інвестиційних проєктів, який найкраще відповідає стратегічним цілям підприємства та його фінансовим можливостям.

Крім того, фінансові прогнози служать основою для розробки бюджетів, а процес бюджетування, в свою чергу, дозволяє уточнити та деталізувати фінансові прогнози. Така взаємодія забезпечує більшу точність фінансового планування та підвищує ефективність розподілу ресурсів підприємства.

Важливим аспектом є взаємозв'язок фінансового прогнозування з управлінням ризиками. Фінансові прогнози допомагають виявити потенційні ризики, які пов'язані з різними аспектами діяльності підприємства, а врахування ризиків при прогнозуванні підвищує надійність фінансових прогнозів. Такий підхід дозволяє розробити більш ефективні стратегії управління ризиками та підвищити фінансову стійкість підприємства в умовах сучасних трансформацій.

Особливості фінансового прогнозування в сучасних умовах полягають й в тому, що виникає необхідність врахування підвищеної волатильності ринків та сучасних трансформацій в економічному середовищі. Зміни охопили всі сфери економічного життя, виникають нові форми економічної та фінансової взаємодії, а глобальні виклики змушують швидко пристосовувати внутрішні трансформації до тенденцій світового економічного розвитку [10, с. 6]. Так, глобалізація та діджиталізація суттєво вплинули та змінили існуючі умови функціонування та розвитку підприємств. Також значний вплив мали й фінансові інновації, які здатні забезпечити більш раціональний перерозподіл фінансових ресурсів, доходності, ризиків та ліквідності [11, с. 121]. Відповідно посилення міжнародної конкуренції, швидке поширення й впровадження інновацій та технологій — все це ускладнює процес фінансового прогнозування та вимагає врахування нових факторів.

В сучасному світі дедалі більше зростає роль інформаційних технологій у фінансовому прогнозуванні. Аналіз сучасних практик фінансового прогнозування показав, що використання інформаційних технологій стає надзвичайно важливим фактором ефективності цього процесу. Сучасні системи бізнес-аналітики дозволяють інтегрувати дані з різних джерел, включаючи системи бухгалтерського обліку, управління взаємовідносинами з клієнтами (CRM), управління ресурсами підприємства (ERP) та зовнішні джерела даних. Це забезпечує комплексний підхід до фінансового прогнозування, який враховує широкий спектр факторів, що впливають на фінансовий стан підприємства.

Технології великих даних (Big Data) дозволяють аналізувати величезні обсяги структурованих та неструктурованих даних, виявляючи приховані закономірності та тренди. Це особливо цінно для прогнозування в умовах високої невизначеності та швидких змін зовнішнього середовища.

Системи підтримки прийняття рішень (DSS) надають можливість моделювати різні сценарії розвитку фінансової ситуації та оцінювати наслідки різних управлінських рішень. Це значно підвищує якість стратегічного планування та управління ризиками на підприємстві.

Хмарні технології забезпечують доступ до потужних обчислювальних ресурсів та аналітичних інструментів без необхідності значних капітальних інвестицій в ІТ-інфраструктуру. Це робить передові методи фінансового прогнозування доступними для підприємств різного масштабу.

В умовах сучасних трансформацій надзвичайно важливо, щоб система фінансового прогнозування мала здатність швидко адаптуватися до змін економічного середовища. Адже наслідки економічної нестабільності суттєво відображаються на показниках фінансового стану підприємств [12, с. 77]. Для цього підприємство має використовувати гнучкі моделі прогнозування, які можуть бути швидко адаптовані до нових умов. Це включає використання адаптивних методів прогнозування, які автоматично коригують параметри моделі на основі нових даних, а також регулярний перегляд та оновлення прогнозних моделей.

Ефективне фінансове прогнозування на підприємстві має значний вплив на процес прийняття стратегічних рішень.

По-перше, фінансові прогнози забезпечують кількісну основу для оцінки різних стратегічних альтернатив. Це дозволяє керівництву порівнювати потенційні фінансові результати різних стратегій та обирати найбільш оптимальний варіант.

По-друге, фінансове прогнозування допомагає виявити потенційні фінансові обмеження та можливості, які можуть вплинути на реалізацію стратегії. Це дозволяє заздалегідь розробити заходи щодо подолання обмежень або використання можливостей.

По-третє, фінансові прогнози служать основою для встановлення ключових показників ефективності (KPI) та цільових фінансових показників. Це забезпечує чіткі орієнтири для оцінки успішності реалізації стратегії.

Підприємства, які активно використовують фінансове прогнозування в процесі стратегічного управління, демонструють більшу гнучкість у реагуванні на зміни ринкового середовища. Вони здатні швидше виявляти відхилення від запланованих показників та вносити необхідні корективи в свою фінансову стратегію.

Таким чином, фінансове прогнозування є необхідним складовим елементом управління і однією з основних умов ефективного планування. Саме цим визначається його значущість в системі управління підприємством. Будь-якому рішенню повинні передувати аналіз ситуації, що склалася, і прогноз наслідків ухвалення або не ухвалення того або іншого управлінського рішення [5].

Практичні рекомендації щодо вдосконалення фінансового прогнозування на підприємстві в контексті сучасних трансформацій полягають у наступному:

1) Впровадження сценарного підходу. Для підвищення ефективності фінансового прогнозування в умовах невизначеності слід використовувати сценарний підхід. Це передбачає розробку кількох альтернативних сценаріїв розвитку подій (наприклад, оптимістичний, песимістичний та базовий) та відповідних фінансових прогнозів для кожного з них. Також сценарний аналіз дозволяє краще зрозуміти потенційні ризики та можливості, а також розробити план дій для різних варіантів розвитку ситуації. Важливо регулярно переглядати та оновлювати сценарії з урахуванням нової інформації та змін у зовнішньому середовищі.

2) Використання сучасних технологічних рішень. Впровадження спеціалізованого програмного забезпечення для фінансового прогнозування та аналітики дозволяє автоматизувати процес збору та обробки даних, підвищити точність розрахунків та скоротити час на підготовку прогнозів. Сучасні технологічні рішення також забезпечують можливість інтеграції різних джерел даних та використання складних алгоритмів прогнозування. Особливу увагу слід приділити системам, які підтримують

роботу з великими даними та використовують методи машинного навчання для постійного вдосконалення прогнозних моделей.

3) Підвищення гнучкості та адаптивності прогнозних моделей. В умовах швидких змін важливо забезпечити можливість оперативного коригування прогнозів. Це може бути досягнуто шляхом впровадження системи безперервного прогнозування, яка передбачає регулярне оновлення прогнозів з урахуванням нових даних. Також рекомендується використовувати комбіновані моделі прогнозування, які поєднують різні методи (наприклад, статистичні методи та експертні оцінки) для отримання більш надійних прогнозів.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Отже, фінансове прогнозування є невід'ємною частиною системи стратегічного управління підприємством, що забезпечує основу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Ефективність фінансового прогнозування значно підвищується при інтеграції з іншими елементами системи стратегічного управління.

Фінансове прогнозування в сучасних умовах стикається з низкою викликів, пов'язаних з глобальними економічними трансформаціями. Для підвищення ефективності фінансового прогнозування на підприємстві необхідно: враховувати невизначеність економічного середовища шляхом використання сценарного підходу; активно впроваджувати сучасні технології, включаючи аналіз великих даних для підвищення точності прогнозів; підвищувати гнучкість та адаптивність прогнозних моделей, використовуючи системи безперервного прогнозування та комбіновані підходи.

Впровадження цих рекомендацій дозволить підприємствам підвищити якість фінансових прогнозів та покращити процес прийняття стратегічних та оперативних рішень в умовах динамічного економічного середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Фурса В.А., Гнатенко Є.П., Гнатська Т.М. (2023). Економічна сутність і роль фінансового планування в системі управління підприємством. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. Том 8 №2, С. 69–75.
2. Гайбура Ю.А., Загнітко Л.А. (2017). Фінансове прогнозування як елемент управління фінансовими ресурсами підприємства. *Економіка і суспільство*. Вип. 9. С. 968–974
3. Рудика В.І., Шпірна Д.С. (2019). Формування системи фінансового планування і прогнозування на підприємстві. *Інфраструктура ринку*. № 33. С. 307–316.
4. Кужелев М. О., Нечипоренко А. В. (2018). Вплив поведінкових факторів на управління фінансовою діяльністю корпорації: теоретичні аспекти. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. № 2. С.154–168.
5. Юнацький М. О. (2018). Огляд сучасних методів прогнозування фінансового стану підприємства. *Ефективна економіка*. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6232>
6. Лапіна І., Янчев А. (2016). Сутність, проблеми та перспективи фінансового планування підприємств в сучасних умовах. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. №10. С. 73–86.
7. Ястребова О.В. (2012). Відмінні ознаки систем фінансового прогнозування та планування. *Економіка та держава*. №1. С. 85–86.
8. Кужелев М.О. (2014). Корпоративне управління в системі корпоративних відносин: методологічний аспект. *Науковий вісник НЛТУ України*. Вип. 23.13. С. 199–203.
9. Пінчук А. В. (2018). Формування інвестиційної стратегії підприємства. *Механізми економічного зростання і конкурентоспроможності національного господарства*: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 8 грудня 2018 р. ГО «Київський економічний науковий центр». К., Ч. 1. С. 103–105.
10. Онишко С. В. (2016). Регулятивний потенціал фінансового ринку в умовах глобальних викликів : монографія / за заг. ред. д.е.н., професора С. В. Онишко. Ірпінь: Видавництво Національного університету ДПС України, 452 с.

11. Кужелев М.О. (2021) Фінансові інновації у забезпеченні розвитку фінансового ринку України (2021). *Стратегія і практика інноваційного розвитку фінансового сектору України* : зб. матеріалів IV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Ірпінь, 25–26 березня 2021 р. Ірпінь : УДФСУ, С.120–122.
12. Кужелев М.О., Федина В. В., Щербина В.Ю. (2022). Напрями зміцнення фінансової безпеки підприємства в умовах економічної нестабільності. *Економіка і управління*. №2, С. 73–78.

Alina Nechyporenko

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Finance
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University,
Kyiv, Ukraine
ORCID ID: 0000-0003-2494-1465
e-mail: a.nechyporenko@kubg.edu.ua

**FEATURES OF FINANCIAL FORECASTING AT THE ENTERPRISE IN
THE CONTEXT OF MODERN TRANSFORMATIONS**

Abstract. The article is devoted to the study of the peculiarities of financial forecasting at the enterprise in the context of modern transformations. It was determined that effective financial forecasting becomes a key tool for making sound strategic decisions. The essence of financial forecasting and its place in the enterprise management system are considered, as well as the tasks and stages of financial forecasting at the enterprise are defined. The main methods of financial forecasting are characterized and it is indicated that a special place belongs to combined forecasting methods. The functions of financial forecasting in the context of strategic enterprise management are highlighted. Special attention is paid to the integration of financial forecasting with other elements of strategic management, such as strategic planning, budgeting and risk management. The role of modern information technologies and the possibilities of their use in the process of financial forecasting at the enterprise to increase its efficiency are studied. The article also highlights the issue of adapting the financial forecasting system to changes in the economic environment and practical aspects of implementing an effective forecasting system at the enterprise. The influence of financial forecasts on strategic decision-making, in particular on the evaluation of alternative development strategies and the determination of key performance indicators, is considered. It is noted that enterprises that actively use financial forecasting in the process of strategic management demonstrate greater flexibility in responding to changes in the market environment. On the basis of the conducted research, recommendations were formulated for improving financial forecasting at the enterprise in the context of modern transformations.

Keywords: financial forecasting; enterprise; management; financial planning; budgeting; financial strategy; risk management; information technologies.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Fursa V.A., Hnatenko E.P., Hnatieva T.M. (2023). The economic essence and role of financial planning in the enterprise management system. *Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*. Volume 8 № 2, P. 69–75.
2. Haybura Yu.A., Zagnitko L.A. (2017). Financial forecasting as an element of management of the company's financial resources. *Economy and society*. Vol. 9. P. 968–974
3. Rudyka V.I., Shpirna D.S. (2019). Formation of the financial planning and forecasting system at the enterprise. *Market infrastructure*. № 33. P. 307–316.
4. Kuzheliev M. O., Nechyporenko A. V. (2018). The influence of behavioral factors on the management of the corporation's financial activities: theoretical aspects. *Collection of scientific works of the State Fiscal Service University of Ukraine*. № 2. P.154–168.
5. Yunatsky M. O. (2018). Overview of modern methods of forecasting the financial state of the enterprise. *Efficient economy*. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6232>
6. Lapina I., Yanchev A. (2016). The essence, problems and prospects of financial planning of enterprises in modern conditions. *Scientific Bulletin of Odessa National Economic University*. № 10. P. 73–86.
7. Yastrebova O.V. (2012). Distinguishing features of financial forecasting and planning systems. *Economy and the state*. № 1. P. 85–86.
8. Kuzheliev M.O. (2014). Corporate management in the system of corporate relations: methodological aspect. *Scientific bulletin of NLTU of Ukraine*. Vol. 23.13. P. 199–203.
9. Pinchuk A. V. (2018). Formation of the enterprise's investment strategy. *Mechanisms of economic growth and competitiveness of the national economy*: coll. the mother All-Ukrainian science and practice conference, Kyiv, December 8, 2018. NGO "Kyiv Economic Scientific Center". K., Part 1. P. 103–105.
10. Onishko S. V. (2016). Regulatory potential of the financial market in the face of global challenges: monograph / by general. ed. Doctor of Economics, Professor S. V Onyshko. Irpin: Publishing House of the National University of DPS of Ukraine, 452 p.

12. Kuzheliev M.O. (2021) Financial innovations in ensuring the development of the financial market of Ukraine (2021). *Strategy and practice of innovative development of the financial sector of Ukraine*: coll. materials of the 4th International science and practice conference, Irpin, March 25–26, 2021. Irpin: UDFSU, P. 120–122.

13. Kuzheliev M.O., Fedyna V.V., Shcherbyna V.Yu. (2022). Directions for strengthening the financial security of the enterprise in conditions of economic instability. *Economics and management*. № 2, P. 73–78.

Стаття надійшла до редакції 03.06.24

Рецензовано 13.06.24

Опубліковано 28.06.2024 р.

This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.